

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра конституційного права**

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО**

Статус дисципліни: обов'язкова

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузі знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітньо-професійна програма: «Право»

Форми здобуття вищої освіти: очна (денна), заочна

Мова викладання: українська

Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2024 рік

УДК 341.1/8; 342.7

Розробник:

Галина ТРИГУБЕНКО – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доцент.

Рецензенти:

Обговорено та схвалено Вченою радою Національної академії внутрішніх справ

____.____.202__, протокол № ____

Гарант освітньої програми:

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Програму навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» є коло питань, пов'язаних із розвитком міжнародних відносин, що виникають у результаті угод між державами та іншими суб'єктами міжнародного спілкування з метою мирного співіснування.

Міждисциплінарні зв'язки: це навчальна дисципліна, яка базується на системі наукових знань таких фундаментальних та галузевих юридичних наук як: «Конституційне право», «Теорія держави та права», «Історія держави та права».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

Тема 1. Поняття та юридична природа міжнародного публічного права.

Тема 2. Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності. Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві.

Тема 3. Актуальні питання права міжнародних договорів.

Тема 4. Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу.

Тема 5. Територія у міжнародному публічному праві.

Тема 6. Актуальні питання права зовнішніх зносин.

Тема 7. Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права.

Тема 8. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності.

Тема 9. Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є сформулювати у здобувачів вищої освіти систему теоретичних знань з різних галузей міжнародного публічного права а також чітке уявлення про зв'язок міжнародного права з галузями національного права, історичні передумови міжнародного процесу в Україні та зарубіжних країнах, вплив міжнародного публічного права на внутрішньодержавне право та державотворчі процеси.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» є підготовка висококваліфікованих фахівців, що володіють ґрунтовними знаннями в галузі міжнародного права, застосовують міжнародно-правові норми для вирішення професійних завдань та у повсякденній діяльності, орієнтуються у питаннях глобальних проблем сучасного світу, зовнішньої політики держав, зокрема України, її місця у світовому співтоваристві.

1.3 Перелік компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право»:

інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові/предметні) компетентності:

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Результати навчання:

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано: денна форма навчання – 120 годин (4 кредити ECTS), заочна форма навчання - 120 годин (4 кредити ECTS).

Мова викладання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри конституційного права НАВС, які безпосередньо проводять заняття.

2. Структура навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття та юридична природа міжнародного публічного права

Історія міжнародного публічного права. Виникнення та становлення міжнародного публічного права. Поняття міжнародного публічного права.

Ознаки та особливості сучасного міжнародного публічного права. Сутність та функції міжнародного публічного права. Предмет міжнародно-правового регулювання. Проблема співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Міжнародне право та взаємодія з внутрішньодержавним правом. Функції міжнародного права. Система міжнародного права. Поняття норм міжнародного права, їх класифікація. Поняття та юридична природа основних принципів міжнародного права. Неприпустимість посилення держави на своє національне законодавство з метою виправдання недотримання норм міжнародного публічного права. Міжнародне право та міжнародна система. Джерела міжнародного публічного права. Дія міжнародного права в національній правовій системі України. Глобальні проблеми сучасності і міжнародне право.

Тема 2. Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності.

Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві

Поняття і зміст міжнародної правосуб'єктності. Суб'єкти міжнародного права. Поняття і властивості суб'єкта міжнародного права. Види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Правосуб'єктність націй та народів, що борються за національне визволення. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Правосуб'єктність державоподібних утворень. Визнання та його юридичне значення. Види і форми визнання. Міжнародно-правове регулювання правонаступництва. правонаступництво щодо договорів, державної власності, боргів, архівів. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права.

Тема 3. Актуальні питання права міжнародних договорів

Поняття права міжнародних договорів. Кодифікація права міжнародних договорів. Суб'єкти права міжнародних договорів. Кодифікація права міжнародних договорів. Поняття міжнародного договору. Види міжнародних договорів. Структура договору. Найменування міжнародних договорів. Дія договорів, їх застосування і тлумачення. Прийняття тексту договору. Згода на обов'язковість договору. Недійсність міжнародних договорів. Законодавство України про міжнародні договори. Набуття чинності. Пропозиції щодо укладення міжнародних договорів України. Повноваження на укладення міжнародного договору України.

Тема 4. Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу

Історичні аспекти створення міжнародних організацій. Поняття та класифікація (види) міжнародних організацій. Юридична природа міжнародних організацій. Порядок створення міжнародних організацій та припинення їх існування. Повноваження міжнародних організацій. Порядок вступу, виходу і виключення з організації. Припинення членства.

Організація Об'єднаних Націй: історія створення, правовий статус, цілі та принципи. Установчі документ Організації Об'єднаних Націй. Внутрішня компетенція Організації Об'єднаних Націй. Структура Організації Об'єднаних Націй. Роль і значення Організації Об'єднаних Націй. Поняття міжнародних конференцій. Види міжнародних конференцій. Порядок роботи конференції. Поняття та система права Європейського Союзу. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.

Тема 5. Територія у міжнародному публічному праві.

Поняття і види територій. Правовий статус і правовий режим територій. Державна територія. Територіальне верховенство держави. Територіальний суверенітет. Складові частини державної території. Види територій за правовим режимом. Способи придбання державної території. Державні кордони. Способи встановлення державних кордонів. Етапи встановлення державних кордонів. Режим державних кордонів. Міжнародні і багатонаціональні ріки. Правовий режим Дунаю. Правовий режим космічного простору. Правовий режим Арктики і Антарктики. Державний кордон України. Встановлення державного кордону України. Режим державного кордону України. Прикордонний режим. Охорона державного кордону України. Міжнародно-правові засади статусу та режиму повітряних, космічних та морських просторів. Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.

Тема 6. Актуальні питання права зовнішніх зносин

Поняття права зовнішніх зносин. Сфери дії органів зовнішніх зносин. Джерела та система права зовнішніх зносин. Право на участь у зовнішніх зносинах. Види органів зовнішніх зносин держави. Правовий стан органів зовнішніх зносин в середині держави. Формування внутрішньої і зовнішньої політики держави. Поняття дипломатичного права. Історія дипломатії. Поняття консульського права. Сучасний етап кодифікації дипломатичного і консульського права. Основні принципи дипломатичної служби. Дипломатичні представництва. Процедура призначення глави дипломатичного представництва. Підстави припинення місії дипломатичного представника. Дипломатичні привілеї та імунітети. Правові засади та порядок організації діяльності дипломатичної служби України. Законодавство України про зовнішні зносини. Дипломатична служба України. Правове регулювання дипломатичної служби України.

Тема 7. Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права

Походження поняття «міжнародне гуманітарне право». Міжнародне гуманітарне право як галузь сучасного міжнародного права. Етапи кодифікації норм міжнародного гуманітарного права. Джерела міжнародного гуманітарного права. Принципи міжнародного

гуманітарного права. Міжнародні стандарти у галузі прав людини та їх міжнародно-правове забезпечення у мирний час. Поняття міжнародних стандартів в галузі прав людини. Формування стандартів прав людини на універсальному рівні. Міжнародні органи із захисту прав людини. Захист прав людини у період збройних конфліктів. Правове положення учасників збройних конфліктів. Населення у міжнародному праві. Населення у внутрішньодержавному праві. Населення. Право притулку. Міжнародно-правові питання громадянства. Поняття війни та збройного конфлікту. Види збройних конфліктів. Сторони та учасники збройного конфлікту. Міжнародно-правовий захист жертв війни. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.

Тема 8. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності

Поняття, цілі та функції інституту міжнародно-правової відповідальності. Загальні принципи міжнародно-правової відповідальності. Мета міжнародно-правової відповідальності. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності. Підстави міжнародно-правової відповідальності. Поняття міжнародного правопорушення. Види міжнародних правопорушень. Міжнародний злочин. Обставини, що виключають протиправність діяння держав. Інститут розв'язання міжнародних спорів. Поняття міжнародного спору. Міжнародно-правові способи забезпечення міжнародної безпеки. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та система колективної безпеки. Практика розгляду спорів за участю України у міжнародних судових установах.

Тема 9. Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності

Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Міжнародні організації у боротьбі зі злочинністю. Діяльність Організації Об'єднаннях Націй в боротьбі зі злочинністю. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол. Цілі Інтерполу. Структура Інтерполу. Європейське поліцейське відомство (Європол). Міжнародні договори – правова основа співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Цілі співробітництва держав згідно з положеннями міжнародних конвенцій. Універсальні міжнародні конвенції, спрямовані на організацію і розвиток співробітництва держав по боротьбі з окремими видами злочинів (незаконне втручання у діяльність цивільної авіації; міжнародний тероризм; незаконне виготовлення та розповсюдження наркотичних засобів та психотропних речовин, торгівля людьми та ін.). Міжнародні договори про надання правової допомоги. Міжнародні угоди України про

правову допомогу. Співробітництво України з Інтерполом та Європолом.
Співробітництво України з Інтерполом та Європолом.

**Консультативна допомога кафедри: Пн–Пт з 9:00 до 16:00, каб. 322 А,
Б.**